



A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság
57.Pf.634.960/2022/8.



**A Fővárosi Törvényszék
mint másodfokú bíróság
köz b e n s ő í t é l e t e**

Az ügy száma: 57.Pf.634.960/2022/8.

A felperes:

A felperes képviselője: 1000. sz. Ügyvédi Iroda (dr. Dantesz Péter Antal ügyvéd)
(1034 Budapest, Zápor u. 23. fszt. 2.)

Az alperes: CIB Bank Zrt.
(1027 Budapest, Medve u. 4-14.)

Az alperes képviselője: s Partnerei Ügyvédi Iroda (s ügyvéd)
(Budapest)

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása és egyéb

A fellebbezést benyújtó fél: a felperes

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának a száma:
Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság 15.P.20.095/2022/19. számú ítélete

Rendelkező rész

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló kereseti kérelmet elutasító rendelkezését megváltoztatja és megállapítja, hogy a felperes és az alperes által megkötött, 2008. augusztus 8. napján kelt JDQ- 54052 számú kölcsönszerződés érvénytelen.

A jogkövetkezmények levonására irányuló kereseti kérelem vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felperest mentesíti az elsőfokú perköltség alperes részére történő megfizetése alól.

A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság
57.Pf.634.960/2022/8.

A felperes másodfokú perkölségét [REDACTED] azaz [REDACTED] Ft-ban, az alperes másodfokú perkölségét [REDACTED] azaz [REDACTED] Ft-ban állapítja meg.

A közbenső ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

- [1] A felperes és az alperes között 2008. augusztus 8. napján kelt, JDQ-... 2 számú, CHF alapú kölcsönszerződés jött létre ingatlanvásárlás finanszírozása céljából. A szerződés 2. pontja szerint a kölcsön összege 154.462 CHF-nek megfelelő, de legfeljebb 20.000.000 Ft. A kölcsön összege az igénylés benyújtásának napján érvényes CIB hivatalos pénztári deviza vételi árfolyamon számított devizaösszeg 110%-ának felel meg. A kölcsönszerződés 5. pontja értelmében a kezelési díj: a kölcsön kezelési költségének induló mértéke havi 0,11%, amely a mindenkor kondíciós lista alapján változhat. Az első kamatperiódusban a kezelési díj 0,09%.
- [2] A 2008. április 15. napjától hatályos lakossági ingatlanfedezetes hitelek szerződési feltételei (továbbiakban: ÁSZF) 3.1.4. pontja szerint devizában történő folyósítás és törlesztés esetén a bank a kezelési költség összegét a kölcsön pénznemében a devizaszámlán terheli. A 3.1.4. pont értelmében a kezelési költség összegének átszámítása forintra a bank által a kezelési költség tényleges megfizetésének napján meghirdetett úgynevezett pénztári deviza eladási típusú árfolyamon történik. Az ÁSZF 4.1.4. pontja szerint forint törlesztés esetén a kölcsön és mindenkor hatályos kamatának átszámítása forintra az alperes által a tényleges megfizetés napján meghirdetett, ún. pénztári deviza eladási típusú árfolyamon történik. A 8.6. pontja tartalmazza, hogy az adós tudomásul veszi, hogy a kölcsön igénybevételével együtt járó, az árfolyamváltozásokból eredő kockázatot teljes mértékben maga viseli. A bank fenntartja annak jogát, hogy amennyiben az árfolyamok kedvezőtlen változása – a bank megítélése szerint – veszélyezteti az adós kölcsöntörlesztési képességét, a fennálló kölcsöntartozást visszavonhatatlanul forintra átváltsa.
- [3] A kölcsön visszafizetésének biztosítékként a felperes, mint zálogkötelezett és az alperes, mint zálogjogosult jelzálogszerződést is kötöttek.
- [4] A szerződéskötést megelőzően a felperes 2008. július 7. napján a szerződéshez kapcsolódó nyilatkozatot írt alá. Ennek 4. pontjában rögzítésre került, hogy a lakossági üzletág általános szerződési feltételeket átvette, rendelkezéseit elolvasta, tudomásul vette és magára nézve kötelezőnek ismerte el. A 8. pontban felperes kijelentette, hogy a kölcsönszerződést az a)-d) pontok szerinti kockázatok teljeskörű ismeretében köti meg (kockázatfeltáró nyilatkozat). Az a) pont szerint devizakölcsön az olyan kölcsön, amelynél a kölcsön összege nem forintban, hanem valamely más pénznemben kerül meghatározásra, és a futamidő alatt a tartozás nyilvántartása is ebben a pénznemben történik. A devizakölcsönök kamatlába jelenleg alacsonyabb, mint a forint kölcsönöké, ezért a devizakölcsönök aktuális törlesztőrészlete alacsonyabb. A devizában nyilvántartott kölcsönök rendelkeznek azonban néhány olyan jellemzővel, amelyek további költségeket és kockázatot jelenthetnek az üzletfeleknek. A 8. b.) pont szerint amennyiben a devizakölcsön folyósítása forintban történik, a bank a devizakölcsön összegét a folyósítást megelőzően forintra átszámítja. Ilyenkor a bank svájci frank pénztári deviza vételi árfolyamot alkalmaz, mintha megvásárolná az üzletféltől azt a svájci frank devizaösszeget, amelynek ellenértékét forintban folyósítja az üzletfélnek. A hitel törlesztésekor ugyanez fordítva történik. Mivel az üzletfél a törlesztőrészletet forintban fizeti, a bank azt svájci frank pénztári deviza eladási árfolyamon


számítja át devizára, mintha eladta volna az üzletfélnek a törlesztéshez szükséges svájci frank összeget. A vételi árfolyam alacsonyabb az eladásinál, a különbség mértéke az egyes bankok üzletpolitikájától függően változik (vételi és eladási árfolyam különbözete). A 8. c.) pont a törlesztőrészletek mértékének változását illetően rögzítette, hogy a devizában nyújtott, forintban folyósított és törlesztett kölcsönöknél a kamat és az árfolyamváltozások hatásaként a devizaalapú kölcsönök havi törlesztőrészlete a forint kölcsönöknél gyakrabban és nagyobb mértékben változhat. Amikor a forint árfolyama gyengül az adott devizával szemben (vagyis egységnyi devizáért a korábbinál több forintot kell fizetni), akkor a törlesztőrészlet növekszik. Amikor viszont a forint árfolyama erősödik (vagyis egységnyi devizáért a korábbinál kevesebb forintot kell fizetni, akkor a törlesztőrészlet csökken. A devizakölcsönök kamatait a devizakamatok ingadozása is befolyásolhatja. A bank a lakossági ingatlanfedezetes devizahitel termékeinél éves kamatrögzítést alkalmaz, amely azt jelenti, hogy a hitel kamatlába 12 hónapig nem változik, az éves kamatfordulók pedig a kamatforduló időpontjában hatályos kondíciós listában szereplő, az igényelt termékre vonatkozóan meghirdetett kamatláb kerül ismét 12 hónapos időtartamra rögzítésre. A 8. d.) pontja tartalmazza, hogy a THM mutató mértéke nem tükrözi a kölcsön kamatkockázatát és a devizalapú kölcsönök deviza árfolyamkockázatát.

- [5] Az alperes 2015. április 24. napján a 2014. évi XL. tv. (továbbiakban: DH2. tv.) szerinti elszámolását megküldte a felperes részére.
- [6] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg a 2008. augusztus 8. napján kelt JDQ-
[REDACTED] számú kölcsönszerződés érvénytelenségét és a kölcsönszerződést nyilvánítsa érvényessé akként, hogy mellőzze a szerződés 5. pontját, melynek értelmében „A kölcsön kezelési mértékének induló mértéke havi 0,11 %, mely a mindenkori kondíciós lista alapján változhat. A kezelési költség mértéke az első kamatperiódusban összesen havi 0,09%. A kezelési díj esedékes havonta, a havi törlesztőrészlet esedékességének napján”. Kérte, hogy a bíróság a fentieket „a kezelési költség mértéke 0%” szövegrésszel helyettesítse. Mellőzze továbbá a szerződés 2. pontjának azon rendelkezését, miszerint „A kölcsön összege az igénylés benyújtásának napján érvényes CIB hivatalos pénztári deviza vételi árfolyamon számított (igényelt) devizaösszeg 110%-ának felel meg”, továbbá mellőzze az Üzletszabályzat 4.1.4. pontját, miszerint „Forint törlesztés esetén a kölcsön és mindenkor hatályos kamatának átszámítása forintra a bank által a tényleges megfizetés napján meghirdetett úgynevezett pénztári deviza eladási típusú árfolyamon történik” és az Üzletszabályzat 4.1.4. pontját akként helyettesítse, hogy forint törlesztés esetén a kölcsön és mindenkor hatályos kamatának átszámítása forintra a folyósításkori MNB 147,51 CHF/HUF árfolyamon történik. Kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a felperes tartozása 2021. október 14-i értéknre számolva 2.659.872 Ft az alperes felé.
- [7] Előadta, hogy a kölcsönszerződés érvénytelen, mert a felperes a szerződés megkötése előtt nem kapott megfelelő tájékoztatást a szerződést érintő árfolyamkockázatról, ennek hiányában a 2. és 4.4.1. alatti szerződéses feltételek nem voltak világosak, érthetőek, ugyanis a szerződési feltételekből az árfolyamkockázat korlátlan mivolta a felperes számára nem volt felismerhető. A szerződés kezelési költségre vonatkozó 5. pontja is tisztességtelen, mivel a felperest úgy kötelezi annak megfizetésére, hogy az alperes a díjért cserébe tényleges, a felperes érdekében felmerülő szolgáltatást nem nyújtott. E szerződési feltétel tisztességtelensége részleges érvénytelenséget eredményez, melynek következménye, hogy az alperes az adott rendelkezésre jogot nem alapíthat. A C-472/20. számú EUB ítéletre hivatkozással kifejtette, hogy amennyiben a szerződés az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás nem megfelelő mivolta miatt érvénytelen, úgy az érvénytelen részekre a fogyasztóval szerződő fél jogot semmilyen formában nem alapíthat és a bíróságnak az érvénytelenség olyan jogkövetkezményét kell alkalmaznia, amely olyan helyzetet

teremt, amelyben a fogyasztó akkor lett volna, ha a tisztességtelennek ítélt feltétel soha nem létezett volna. Ezen feltétel csak akkor érvényesül, ha a szerződés elszámolására a folyósítási árfolyamot alkalmazza a bíróság, ami valójában nem jogkövetkezmény, hanem az 1959. évi IV. tv. (továbbiakban: rPtk.) 241. § alkalmazása, és ez azzal a következménnyel jár, hogy a fogyasztó eltérő helyzetbe kerül, mintha a tisztességtelennek ítélt feltétel soha nem létezett volna.

- [8] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy az alperes árfolyamkockázati tájékoztatója az Európai Unió Bírósága (EUB), illetve a Kúria ítéleteiben rögzített követelményeinek eleget tesz, az alperes világosan és érthetően tájékoztatta a felperest arról, hogy az árfolyamkockázat őt, mint adóst terheli. A tájékoztatás alapján felperes alappal nem gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy őt csak korlátozott mértékben terheli. Azt, hogy a felperes a perbeli jogügylet kockázatairól teljeskörű tájékoztatást kapott, a felperes által aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat tanúsítja, amely tájékoztat a devizakölcsön fogalmáról, a kölcsönszerződésben rejlő kockázatokról, közöttük az árfolyamkockázatról, arról, hogy ez a kockázat korlátozás nélkül őt terheli, és nincs felső határa. Az árfolyamkockázati tájékoztató eleget tesz a Kúria 2/2014. és 6/2013. számú PJE határozataiban foglalt követelményeknek és az EUB C-227/18. számú döntésének is. A felperes által aláírt és kifejezetten elfogadott kockázatfeltáró nyilatkozat, valamint a kölcsönszerződés részét képező ingatlan ÁSZF 4.4.5. bekezdése és 8.6. pontja egyértelműen és világosan tartalmazzák, hogy az esetleges árfolyamkockázatot teljes egészében az adós viseli és akár nagyobb mértékű árfolyamváltozás is bekövetkezhet. A felperes a fizetési kötelezettségekről, azok lehetséges módosulásáról, a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt hatásáról az alperestől világos és érthető tájékoztatást kapott.
- [9] A kezelési költség tekintetében alperes előadta, hogy a kezelési költség mértéke, mint az ügyfél egyedi kondíciói alapján kalkulált számadat, nem tekinthető általános szerződési feltételnek, így tisztességtelensége sem vizsgálható. Érdemben pedig az EUB C-621/17. számú határozatára hivatkozott, mely szerint az, hogy a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, nem kívánja meg, hogy a fogyasztói kölcsönszerződésben foglalt egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételekben, amelyek a fogyasztót terhelő kezelési költség és folyósítási jutalék összegét, azok kiszámításának módját és teljesítésének idejét pontosan meghatározzák, az érintett összegek ellenében nyújtott valamennyi szolgáltatást is részletezzék. Előadta, hogy a kezelési költség nem a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerinti pénzszolgáltatás ellenértéke, hanem mindazon, az alperes által nyújtott szolgáltatásokkal szembeni ellenszolgáltatás értéke, melyeket alperes a felperes számára való pénzszolgáltatás nyújtása feltételeként a felperes érdekében végez, így a kezelési költség semmilyen egyoldalú és indokolatlan előnyt nem jelent az alperes oldalán. Alperes bemutatta, hogy a kölcsön kezelésével összefüggésben milyen feladatai merültek, illetőleg merülnek fel, és ennek milyen költségvonzatai vannak. Egységes a bírói gyakorlat, mely szerint a kölcsön nyújtásával kapcsolatos költségek egyenként lebontva nem határozhatóak meg, ez azonban nem jelenti azt, hogy a költségek ténylegesen nem merülnek fel. A kezelési díj mögött tényleges alperesi szolgáltatás áll, a pénzintézeteknek jogi lehetősége van arra, hogy költségeiket ne a kamaton belül, hanem azon kívül külön tételként érvényesítsék. A kezelési költség kapcsolódik az adott devizához, a forintosítást megelőző időszakra a kezelési költség devizában való felszámítása jogszerű volt.
- [10] A felperes előadását amiatt is tévesnek találta, mert az árfolyamrésre és az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződési kikötéseket egymástól el kell határolni. Az elszámolás szabályai és teljesítése körében a DH2 tv. rendelkezései az irányadóak, az alperes az árfolyamrésből és a tisztességtelen kikötés alapján végrehajtott kamat, díj és költségemelésből eredően a DH2 tv. rendelkezéseinek megfelelően elszámolt, az elszámolás felülvizsgáltnak minősül. Jelen eljárásban ezen szerződéses

kikötés tisztességtelenségét megállapítani nem lehet, mivel a kölcsönszerződés árfolyamréssel érintett rendelkezései a törvény erejénél fogva konvalidálódtak, azaz érvényessé váltak az MNB árfolyamnak a szerződésbe emelésével. Az alperesi árfolyamkockázati tájékoztatás megfelelő volta körében pedig az EUB ítéletek és a Kúria iránymutatásai relevánsak. A jogkövetkezmények vonatkozásában az EUB C-472/20. számú ügyben hozott döntése kapcsán kiemelte, hogy a Kúria által kiadott iránymutatásban foglalt elszámolási metódusok nem kizárólagosak a jogkövetkezmények levonását illetően. Hangsúlyozta azt is, hogy az eredeti állapot helyreállítása nem lehetséges, a Kúria iránymutatásában szereplő elszámolási metódusok pedig azt célozzák, hogy a felek között olyan elszámolás legyen, mintha a tisztességtelen kikötés nem létezett volna. A felperes által benyújtott elszámolásokat vitatta, és maga is csatolt az adós tartozására vonatkozó kimutatásokat és számításokat.

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek  Ft perköltséget. Indokolásában a Kúria Gfv.VII.30.356/2019. számú döntésére is figyelemmel rámutatott, hogy a kezelési költségére vonatkozó szerződési feltételeket nem tekintette az alperesi pénzügyi intézmény által a rPtk. 525. § (1) bekezdése szerinti kölcsönösszeg rendelkezésre bocsátásával kapcsolatos főszoigáltatásnak, ezért a Fogyasztóvédelmi irányelv 5. cikke szerinti vizsgálat lefolytatásának nem látta akadályát. A Kúria Gfv.30.356/2019/11. számú és a Győri Ítéltábla Pf.IV.20.084/2016/6/1. számú határozatában foglaltakkal azonosulva kifejtette, hogy az alperes a perbeli kölcsönszerződés nyilvántartása, figyelemmel kísérése, ellenőrzése és esetleges behajtása végett átalány jellegű költségeket felszámíthat, amely körbe tartozik az alperes számlavezetéssel, könyveléssel és postázással felmerült költsége is. Az alperes által felszámított havi 0,11%-os, évi 1,32%-os kezelési költség mértékét sem tekintette olyannak, amely a felek közötti egyensúlyt felborító, egyoldalú hatalmasságként került volna a szerződésbe. Úgy vélte, hogy az alperes olyan valós szolgáltatást nyújtott a felperesnek a kezelési költségért, amelyet átalánydíj jelleggel felszámolhatott. Mindezek alapján megállapította, hogy a Kúria Konzultációs Testületének 2016. szeptember 28-i üléséről készült emlékeztető 3. pontjában írtaknak az alperes által alkalmazott költségfelszámítás megfelel. Rámutatott a C-621/17. számú ítélet 45. bekezdésében foglaltak, illetve a Kúria Gfv.30.356/2019/11. számú ítélete alapján, hogy a kezelési költségért cserében végzett alperesi szolgáltatást a szerződésnek nem kell részleteznie, azt elegendő átalány összegben meghatározni. A devizában felmerült deviza swappiaci költségek vonatkozásában kifejtette, hogy az valóban tekinthető olyan elemnek, ami a felperestől függetlenül merült fel, azonban nem tekinthető tisztességtelen piaci magatartásnak. A társadalom azon piaci szereplőt, aki ezen technikával biztosította hitelezéshez szükséges forrást nem ítélte el, ezt a hazai jogszabályok lehetővé tették, így annak fogyasztóra történő háritása nem volt tisztességtelennek tekinthető. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a kezelési költség felszámítása kapcsán nem tapasztalt olyan körülményt, amely miatt a felperes által felhozott okból a semmisségre visszavezethető érvénytelenség megállapítható lett volna.

[12] Az árfolyamkockázatot a fogyasztóra terhelő szerződéses kikötés tisztességtelensége kapcsán kiemelte, hogy a szerződés érvénytelenségét a megkötés időpontjában hatályos jogszabályok alapján kell megítélni, azonban ennek során az utóbb bekövetkezett tények jelentőséggel bírnak. Az árfolyamkockázat viselésével kapcsolatos ÁSZF 4.1.4. és 8.6. pontjában írtak tisztességtelenségének vizsgálata során figyelembe vette az EUB C-51/17. számú ítéletének rendelkezéseit, és annak a második kérdésére adott válaszával összefüggésben rámutatott arra, hogy a perbeli szerződés a DH1. tv. hatálya alá tartozik. A DH1. tv. 3. § (2) bekezdése a szerződés 4.1.4. pontját, azaz a kettős árfolyam alkalmazásáról szóló pontját ex tunc hatállyal akként módosította, hogy az adós a fizetési kötelezettségét a tartozás esedékességének napján érvényes MNB hivatalos

deviza árfolyamon köteles teljesíteni. Ebből következően az MNB árfolyamának alkalmazását előíró jogszabályi rendelkezésnek megfelelő feltétel nem tartozik az irányelv hatálya alá, annak tisztességtelensége nem vizsgálható.

- [13] Ugyanakkor megállapította, hogy a szerződésnek van az árfolyamkockázatra vonatkozó, a felperes fizetési kötelezettségét bővítő olyan feltétele, aminek a tisztességtelensége vizsgálható. A nyilatkozat az ÁSZF 8.6. pontjában írt rendelkezéshez igazodóan korlátlan fizetési kötelezettséget keletkeztetett, ezért, mint normatív feltétel tisztességtelenségi szempontból vizsgálható volt. Rögzítette azt is, hogy a kockázatot taglaló tájékoztató a felperes részére a szerződés aláírását megelőzően több héttel bemutatásra került, annak átadása felperes részére kellő időben megtörtént. Rámutatott, hogy a 2014/17/EU irányelv preambuluma 4. és 30. pontja egyértelművé teszi, hogy a devizaalapú szerződést megkötő fogyasztók ténylegesen nem értették meg az általuk vállalt kötelezettség mibenlétét. A fogyasztók azért kötötték meg a devizaalapú szerződéseket, mert azokat a forintkölcsönöknél előnyösebbnek hitték. A felperes azonban nem feltételezhette azt, hogy a szokásos pénzügyi körülmények közötti, tehát vis maior esemény nélküli, nem korlátlan, vagyis bármilyen felső limitet tartalmazó árfolyamkockázatot vállalna, mivel ez az alperes által elé tárt szerződéses rendszer egyetlen részéből sem volt kiolvasható. Az ÁSZF 8.6. pontjában írtak szerint az árfolyamváltozásokból eredő kockázatot teljes mértékben ő köteles viselni, amelyből fakadó gazdasági kitétsége akár olyan nagymértékű is lehet, hogy az a pénzügyi egyoldalú szerződéses devizaelszámolásról forint elszámolásra történő átalakítási jogát is megnyitja. Az ÁSZF 8.6. pontban írt feltétel alapján az alperes nemcsak a forint CHF normális pénzügyi keretek között kialakuló, hanem mindenféle, akár vis maior jellegű, a szerződéskötést követő okra is visszavezethető, a piaci és hitelkockázat nem lineárisan összeadó együttes kockázatából fakadó ingadozásának a törlesztőrészlet nagyságában konkretizálódó következményeit is magára vállalta. Ez egyben kizárta annak lehetőségét, hogy a felperes eredménnyel kérhesse a bíróságtól a pénzügyi válságra visszavezethető árfolyamváltozás következményei miatti, a rPtk. 241.§-ában írt szerződés módosítást, hiszen a fizetési kötelezettségét az ilyen okokra kiterjedően is vállalta.
- [14] Megállapította, hogy a külön íven szövegezett nyilatkozat ezt a kockázatviselést korlátlanra tette azzal, hogy a fogyasztó számára a deviza-árfolyamkockázat tudatos felvállalására vonatkozó kötelezettségről rendelkezett. A korlátlan árfolyamkockázat viselésére vonatkozó feltételt a bíróság - figyelemmel az ÁSZF 8.6. pontjában írtakra is - nem találta tisztességtelennek, mert az csak olyan módon volt egy általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára értelmezhető, hogy az árfolyamváltozás akár olyan jelentős is lehet, hogy annak a törlesztőrészletre gyakorolt gazdasági hatása miatt a kölcsön visszafizetése olyannyira terhessé is válhat, hogy az a felperes által tudatosan elkerülni kívánt, a forintkamat elszámolásra történő egyoldalú alperesi döntés alapján történő áttérésnél is kedvezőtlenebb körülményeket hoz létre.
- [15] A külön íven szövegezett nyilatkozat az ÁSZF 4.1.4. és 8.6. pontok együttes értelmezése mellett megfelelt a világosság és érthetőség, illetve átláthatóság követelményének, a felek viszonyában a fogyasztó hátrányára nem okozott egyensúlytalanságot.
- [16] Az elsőfokú bíróság kifejtette azt is, hogy a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa Jpe.II.60.021/2021/17. végzése nem tekinthető érdemi határozatnak, mivel az eljáró tanács az eljárást hivatalból megszüntette, azaz nem hozott olyan jellegű döntést, amely az elsőfokú bíróságot kötné. A határozat az eljárást a Jpe.II.60.015/2021/15. számú határozatra történő hivatkozás mellett megszüntette, ezért az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy a határozat tartalma mennyiben vehető figyelembe a jelen esetben. Álláspontja szerint a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa határozatából nem volt kiolvasható, hogy a korábbi, az alperesi árfolyamkockázatról szóló tájékoztató megfelelőségét taglaló felsőbb bírósági határozatok ne lennének alkalmazhatóak. Ezt az értelmezés

A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság
57.Pf.634.960/2022/8.

támasztotta alá a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.400/2021/4-II. számú és a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.444/2021/9. számú ítélete is. Ugyanakkor a Jpe.II.60.015/2021/15. számú eljárás alapját képező, a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Gfv.I.32.162/2020/20. számú végzésében kifejtettek nem voltak figyelembe vehetőek.

- [17] Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a világosság és érthetőség, illetve az átláthatóság körében az EUB C-51/17. számú ítéletére figyelemmel értékelni kellett az ÁSZF-nek az árfolyamrésre, a szerződés ügyleti kamatára, a kezelési költség mértékére és az egyéb díjak egyoldalú módosítási jogára vonatkozó feltételét. Ezek kumulatív hatására figyelemmel megállapította, hogy a felperes egyáltalán nem lehetett tisztában a kötelezettségei működési mechanizmusával és annak fizetési kötelezettségére gyakorolt tényleges hatásával, azonban a szerződés érvénytelenségével kapcsolatos jogkövetkezmény levonására a felperes érvelése szerint mégsem volt mód. A kért jogkövetkezmény fogalmilag nem összeegyeztethető a 2014. évi LXXVII. tv. (továbbiakban: DH3 tv.) rendelkezéseivel. A felperes a 2015. április 30. napján kézbesített tájékoztatás ellenére nem kérte a DH3. tv. 12. §-ában írtak szerint a forintra átváltás mellőzését, így a forintosítás következtében a módosítás eredményeként a felperessel szemben fennálló követelés már nem devizaalapú követelés, hanem forintkövetelés. Amennyiben a szerződést a törvény kötelező rendelkezése folytán az alperes forintkölcsonre váltotta át, úgy a bíróságnak nincs lehetősége arra, hogy e kogens rendelkezéssel szemben a felperest terhelő szerződéses kötelezettséget más árfolyamon átváltva eltérő összegben határozza meg. Utólag e törvény hatálya alól a bírósági döntés útján kikerülni nem lehet. A devizaalapú kölcsönszerződéseket a jogalkotó a DH3. tv-el jogalkotással módosította, a deviza alapúságból eredő kockázatokat a felek között megosztotta, így ezt követően a szerződések jogszabály által meghatározott és konvalidált tartalmának érvényessége a polgári bíróság által nem vizsgálható.
- [18] A DH1. tv. 3. § (1) bekezdése alapján az árfolyamrész alkalmazása miatt az egész szerződés érvénytelensége nem állapítható meg, a tisztességtelen szerződési feltételek jogkövetkezményeinek levonására a DH2. tv. rendelkezései szerint lefolytatott elszámolás keretében kerülhetett sor. A DH törvényekkel és az alperes által a DH1. tv. 6. § (1) bekezdése szerint indított közérdekű perben született jogerős ítéletekkel végérvényesen eldőlt, hogy az árfolyamrész alkalmazására és a szerződés egyoldalú módosítására vonatkozó szerződéses kikötések tisztességtelensége okán ezen szerződési feltételek semmiesek, így az érvénytelenség oka és terjedelme, valamint a felek közötti elszámolás a továbbiakban ezen az alapon nem tehető vitássá.
- [19] Az elsőfokú bíróság abban egyetértett a felperessel, hogy valóban az az egyoldalú hatalmasság került a szerződésben rögzítésre, hogy az alperes eldönthette, hogy a felperes teljesítése szerződésszerű-e vagy sem, és saját üzletpolitikájától függően egyoldalúan állapíthatta meg a szerződés teljesítésére irányadó elszámolási árat, azaz a pénztári deviza eladás típusú árfolyam alkalmazása során a CHF összeg forint ellenértékét. Azonban függetlenül attól, hogy az alperes ezen árképzését a polgári jogi norma nem szabályozta, az alperes működése kötött pályán mozgott. A felperes az alperesi képviselő pénztári devizaár típusú árfolyam kialakítására vonatkozó levezetését nem vitatta, és az a bíróság tudomásával sem volt ellentétes. Sem a felperes, sem az alperes nem tudta előre meghatározni az alperes pénztári deviza-eladás típusú árfolyam képzése szempontjából irányadó, alperestől független körülményeket, ezért ebből a felperes hátrányára fennálló alperesi egyoldalú előnyt levezetni nem lehetett.
- [20] Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság a szerződés érvénytelenségére okot adó körülményt nem észlelt, ezért az érvénytelenség következményeinek levonására vonatkozó kereseti kérelmet nem vizsgálta.

- [21] Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, és kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a keresetnek való helytadást. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete sérti a rPtk. 209. § (1) és (2) bekezdését, a 2/2014. PJE határozatot, ellentétes a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozattal és figyelmen kívül hagyja a Jpe.II.60.021/2021/17. számú Jogegységi Panasz Tanács végzését, sérti továbbá az EUB C-51/17. számú ítéletben foglaltakat. Rámutatott, hogy a C-51/17. számú ítélet rendelkező részének 3. és 4. pontja értelmében a világosság és érthetőség követelményét a fogyasztó érdekeire tekintettel kiterjesztő módon kell értelmezni. Nem tesz eleget a szolgáltató a tájékoztatási kötelezettségének, ha az csupán nyelvtani, logikai szempontból érthető, azonban abból a szerződés megkötésével együttjáró gazdasági következmények nem derülnek ki, figyelemmel a szerződésben szereplő és fizetési kötelezettséget előíró, egyedileg meg nem tárgyalt rendelkezések együttes, kumulatív hatására is. A Kúria a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatával értelmezte a világosság és érthetőség követelményrendszerét, és ennek megfelelően tájékoztatást kell adni az árfolyamkockázat tényéről, annak mibenlétéről, arról, hogy a forintnak a nyilvántartás devizaneméhez képest történő jelentős leértékelődése a fennálló tartozás összegének jelentős megnövekedését eredményezi, továbbá arról, hogy ugyanezen oknál fogva a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettség mértéke jelentősen megemelkedhet. A Kúria rögzíti, hogy a 2/2014. PJE határozat 1. pontját a fenti értelmezés szerint kell alkalmazni. A perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódó kockázatfeltáró nyilatkozatból nem állapítható meg az árfolyamkockázat mibenléte, nem hívja fel a figyelmet a forint jelentős mértékű leértékelődésének lehetőségére, nem ad tájékoztatást arról, hogy a forint jelentős mértékű leértékelődésének következtében a még fennálló tartozás összege jelentős mértékben megemelkedhet és nem utal a törlesztőrészletek megemelkedésének jelentős mértékére sem. A tájékoztatás formailag megtörtént, azonban abból a felperes, mint átlagosan tájékozott fogyasztó nem láthatta előre a megkötendő szerződés gazdasági következményeit és nem számolhatott a fennálló tőketartozás jelentős megemelkedésével, valamint a havi törlesztőrészletek ugyancsak jelentős mértékével. A kockázatfeltáró nyilatkozat a jogegységi határozat szerint sem tesz eleget a világosság és érthetőség kritériumainak.
- [22] A Kúria a Jpe.II.60.021/2021/17. számú végzésében értékelte a perbeli tényállással egyező kockázatfeltáró nyilatkozatot. Rámutatott, hogy az alperes által adott tájékoztatás lényegileg megegyezik a Jpe.I.60.015/2021. számú határozatban vizsgált kockázatfeltáró nyilatkozattal, melyben kimondta a Kúria, hogy annak 34. pontjával ellentétes értelmezésre lehetőség nincs és erre tekintettel okafogyottnak tekintette a jogegységi panaszt, hiszen ezt a kérdést már elbírált. A Kúria annak a ténynek az ismeretében foglalt állást a tájékoztatás elégtelensége mellett, hogy alperes kedvezőtlen árfolyamváltozás esetén a szerződést forintszerződésre módosíthatja. Felperes kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság által hivatkozott, a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.400/2021/4-II., valamint a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.444/2021/15. számú ítéletei a Jpe.II.60.021/2021/17. számú végzés ismeretének hiányában születtek. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen hivatkozott arra, hogy a Jpe.II.60.021/2021/17. számú jogegységi panasz tanácsi végzésében a Kúria ne bírálta volna el a jelen perbelivel teljesen megegyező tényállást.
- [23] Az elsőfokú bíróság ítélete téves a kezelési költség tekintetében is. Felperes kiemelte, hogy álláspontja szerint a perbeli esetben a kezelési költség elszámolásának működési mechanizmusa eredményezi a felek közötti egyensúly megbomlását. A szerződés arra jogosítja az alperest, hogy kezelési költség megfizetése címén nem a ténylegesen felmerült költségek megfizetésére kötelezheti felperest, hanem a tényleges költségektől teljesen független árfolyamnyereséget érvényesíthet velük szemben. A kezelési költséget ugyanis CHF nyilvántartás szerint, azaz indexált értékben köteles felperes megfizetni, ami azt jelenti, hogy amennyiben CHF erősödik a forinthez képest, akkor a kezelési költség százalékos mértékének változatlanul hagyása mellett annak összege az

árfolyamváltozás arányában megnő. A CHF erősödésével alperes jogelődjének többletköltsége nem merült fel. Az alperesnek CHF pénznemben egyáltalán nem merült fel költsége, sőt, minden költsége forint pénznemben merült fel, így annak CHF-re történő átszámítása nem költségtérítés. A készkiadások összege nem növekedhet meg a CHF erősödésével párhuzamosan. Mindez tehát a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeit sértve a felperes hátrányára bontja meg a felek közötti egyensúlyt, ezért az indexálást lehetővé tevő, egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel tisztességtelen.

- [24] Felperes hangsúlyozta, hogy a szerződés értelmében az alperes jogosult az ügyleti kamat felülvizsgálatára, anélkül, hogy a szerződés világos és érthető módon megfogalmazná azt a szabályrendszert, melynek segítségével felperes át tudta volna látni, hogy mely körülmény bekövetkezése milyen mértékű kamatemelést von maga után. A szerződés lehetőséget ad az árfolyamrés egyoldalú korlátlan meghatározására, mivel nincs szabály a devizaárfolyam meghatározására, hogy az milyen mértékben kell, hogy eltérjen az aktuális középárfolyamtól. Arra sincs utalás a szerződésben, hogy ez a díjlem melyik körülmény hatására milyen mértékben változhat. A díjtétel megemlése tehát az alperes saját üzleti érdekéből történik. Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatót együtt kell értelmezni a szerződés fenti pontjaival és erre figyelemmel kell eldönteni, hogy felperes számára átlátható volt-e a fizetési kötelezettség mikénti alakulása, a fizetési kötelezettség megváltozásának működési mechanizmusa. Amennyiben a díjtételek a felperes számára ismeretlen szabályok mentén változtathatóak meg terhére, akkor a fizetési kötelezettsége nem volt átlátható. Az EUB C-51/17. számú ítéletének rendelkező részének 4. pontja rögzíti, hogy ezen együttes értékelés a szerződéskötés időpontjában fennálló ténybeli és jogi állapot szerint kell, hogy megtörténjen, azaz a tagállami bíróságnak figyelmen kívül kell hagynia azt, hogy a rendelkezések közül az utóbb hatályba lépő DH törvények egyeseket tisztességtelennek minősítettek. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság az ítélet [99] bekezdésében, hogy a felperes egyáltalán nem lehetett tisztában a kötelezettségei működési mechanizmusával és e mechanizmusnak a fizetési kötelezettségeire gyakorolt tényleges hatásával, ugyanakkor nem helytálló az a következtetése, hogy a fentiek alapján a tisztességtelenség jogkövetkezményei ne lennének levonhatóak a DH3 tv. folytán. Felperes hivatkozott a BH.2020.7.214. számú eseti döntés 1. pontjára, valamint a Győri Ítéletábla Pf.IV.20.057/2022/8/1. számú közbenső ítéletének 37. pontjára.

- [25] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Előadta, hogy az alperes árfolyamkockázatról való tájékoztatása, valamint a kölcsönszerződés árfolyamkockázat viselésére vonatkozó rendelkezései megfelelnek az irányadó jogszabályi rendelkezéseknek, az EUB és a magyar bíróságok gyakorlatának, azok nem tisztességtelenek. Okiratokkal bizonyított, hogy az alperes tájékoztatást nyújtott felperesnek a kölcsönszerződésből eredő árfolyamkockázatról. A kölcsönszerződés és az ÁSZF rendelkezései kitérnek arra, hogy a havi törlesztőrészlet nagyobb, jelentősebb mértékben is változhat, az árfolyamok kedvezőtlen változása veszélyeztetheti az adós kölcsöntörlesztési képességét, és ezen oknál fogva az alperes jogosult a kölcsönt forintkölcsönre változtatni, vagy további biztosítékot kérni. Önmagában az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződéses kikötés tisztességtelensége az általános szabályok szerint nem vizsgálható, a tisztességtelenség megállapíthatóságához szükséges többlettényállási elem a világosság és érthetőség hiánya, illetve a fogyasztó kárára kimutatható jelentős egyenlőtlenesség. Ennek megítéléséhez az EUB C-227/18. számú döntésében foglaltakat kell figyelembe venni, valamint relevanciával bír a C-51/17. számú EUB határozat, továbbá irányadóak a Kúria 6/2013. számú és 2/2014. számú PJE határozatában foglaltak, úgyszintén a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozatában kifejtettek. A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a Jpe.II.60.021/2021. számú jogegységi panasz eljárásban a Jpe.I.60.015/2021/15. számú végzésében

A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság
57.Pf.634.960/2022/8.

foglaltakat fenntartotta, és kimondta, hogy a Kúria bármely határozatának a rögzített elvi tartalomhoz képest ellentétes értelmezése kötelező erejűként már nem hivatkozható. Az elsőfokú bíróság a legújabb EUB és kúriai döntésekben foglalt megállapításokat is figyelembe véve vizsgálta az alperes árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatást.

- [26] Alperes hangsúlyozta, hogy a Jpe.I.60.015/2021. számú eljárásban a Kúria nem a jelen per alperesének, hanem egy másik pénzügyintézetnek az árfolyamkockázati tájékoztatóját vizsgálta, és arról állapította meg, hogy nem megfelelő. Ez a kockázatfeltáró nyilatkozat, illetőleg árfolyamkockázati tájékoztatás tartalmát tekintve eltér a jelen perben vizsgált tájékoztatás tartalmától.
- [27] A Kúria Jpe.II.60.021/2021. számú, a perbeli alperesi árfolyamkockázati tájékoztatót alapul vevő eljárásában hozott határozatával a jogegységi panaszeljárást megszüntette, és kimondta, hogy az alperes tájékoztatóját a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi határozatban rögzített elvi tartalom alapján kell minden egyes ügyben egyedileg elbírálni. Így tehát nem vizsgálta és nem is értékelte az alperesnek a jelen perrel is érintett kockázatfeltáró nyilatkozatát, illetve az ÁSZF 4.4.5. bekezdésében és 8.6. pontjában foglalt tájékoztatás tartalmát.
- [28] Az alperes jelen perrel érintett árfolyamkockázati tájékoztatóját a Kúria Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatában rögzített követelmények alapján kell elbírálni. A perbeli kockázatfeltáró nyilatkozat kifejezetten arról tájékoztatta a felperest, hogy az árfolyamkockázatot korlátlanul teljes egészében az adós viseli, annak hatásaként a törlesztőrészletek mind a tőke-, mind a kamat tekintetében változhatnak. Az árfolyamváltozás iránya és mértéke nem jósolható, így ennek hiánya nem lehet jogszabálysértő. A tájékoztatásból nem vonható le olyan következtetés, hogy az árfolyamkockázatnak bármilyen korlátja is lenne. Az ÁSZF 4.4.5. bekezdése és 8.6. pontja kifejezetten felhívják az adós figyelmét arra, hogy az árfolyamváltozás kedvezőtlen alakulása és ebből eredően az adós kölcsöntörlesztési képességének veszélybe kerülése esetén a banknak lehetősége nyílik a fennálló kölcsöntartozást forintra átváltani, azaz kifejezetten felhívja az adós figyelmét arra, hogy az árfolyamváltozásból eredő kockázat olyan súlyos mértékű lehet, melynek következtében az adós kölcsöntörlesztési kötelezettsége, illetőleg képessége is veszélybe kerülhet. (gazdasági hatás). Következésképpen a kockázatfeltáró nyilatkozat és az ingatlan ÁSZF rendelkezésének együttes értelmezése alapján a felperes számára egyértelmű és világos kellett, hogy legyen annak ténye, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa és az korlátlan is lehet, így annak viselése számára gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat.
- [29] Felperes hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.400/2021/4-II. számú és a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.444/2021/9. számú ítéletére, továbbá a Debreceni Ítéltábla Gf.II.30.210/2022/10. számú ítéletére. Utalt továbbá arra, hogy a Kúria Gfv.VI.30.123/2021/7. számú ítéletében az alperes által alkalmazott, lényegében jelen perbelivel azonos tartalmú árfolyamkockázati tájékoztatást megfelelőnek fogadta el.
- [30] Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a kölcsönszerződésben alkalmazott kezelési költség a felek közötti egyensúlyt felborító egyoldalú hatalmasságként nem került szerződésbe, így nem alakult ki jelentős egyenlőtlenség a felperes terhére. Utalt az EUB C-621/17. számú ítéletében foglaltakra, rögzítette, hogy a perbeli kölcsönszerződés megkötésekor nem volt olyan jogszabályi rendelkezés, mely kötelező jelleggel előírta volna az alperes számára, hogy a kezelési költség ellenében nyújtott szolgáltatásokat pontosan, részletesen meghatározza. Hivatkozott a Kúria BH2020.180. számú eseti döntésében foglaltakra is, mely szerint a kezelési költség mögött van szolgáltatás. Felhívta a 2009. évi CLXII. tv. 17/E. § (2) bekezdésében és (4) bekezdésében foglaltakat. A hivatkozott jogszabály 17/E. § (4) bekezdése kifejezetten lehetővé teszi a kezelési díj

A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság
57.Pf.634.960/2022/8.

devizában való felszámítását. A perbeli kölcsönszerződés devizanyilvántartási neme CHF, megalapozatlanul állítja a felperes, hogy a kezelési költség felszámításával felperes lényegében árfolyamnyereséget fizet az alperesnek. Az árfolyamrés alkalmazására vonatkozó szerződéses rendelkezésről nyújtott tájékoztatás nem mosható össze a kölcsönszerződésnek az árfolyamkockázatot felperesre telepítő szerződéses rendelkezésével és az alperesi tájékoztatás nem megfelelő voltával.

- [31] Az elszámolás szabályai és teljesítése körében a DH2 tv. rendelkezései az irányadóak, az elszámolást felülvizsgáltnak minősül, a jelen eljárásban ezen szerződéses kikötés tisztességtelenségét megállapítani nem lehet, a kölcsönszerződés árfolyamrésszel érintett rendelkezései a törvény erejénél fogva konvalidáltak, érvényessé váltak az MNB árfolyamnak a szerződésbe emelésével. A vételi és eladási árfolyamok alakulását a piaci folyamatok határozzák meg, nem volt és nincs hatályban olyan jogszabály, amely a vételi és eladási árfolyamok mértékének meghatározása körében egy konkrét, kötelező számítási metodikát írt volna elő. Az alperes által alkalmazott középárfolyamok szorosan illeszkednek az MNB hivatalos CHF árfolyamához, a vételi és eladási árfolyamok pedig az aktuális napi középárfolyamok mozgásának megfelelően módosulhatnak. A vételi és eladási árfolyamokat az alperes a piaci viszonyok alakulásától függően kalkulálja, a felek közötti egyensúly nem bomlott fel, így a szerződés érvénytelensége ezen az alapon nem állapítható meg.
- [32] Az alperes fellebbezési ellenkérelmére felperes hangsúlyozta, hogy az ÁSZF 10.1.1. pontja az árfolyamváltozás lehetőségére nem utal, csupán a pótfedezet nyújtásáról rendelkezik. A Jpe.I.60.015/2021/15. számú végzés rögzíti, hogy az a tájékoztatás, melyből csupán az árfolyamváltozás és a törlesztőrészek összegének megváltozása közötti összefüggés állapítható meg, nem felel meg a világosság és értehetőség követelményének. Utalt a határozat 34. pontjára. Álláspontja szerint a fenti ügy elvi tartalma szerint a perbeli esetben is arra a következtetésre lehet jutni, hogy a tájékoztatás nem volt világos és érthető. Felperes álláspontját támasztja alá a Kúria Gfv.30.262/2020/20. számú végzése. A kezelési költséget pedig nem annak mértéke miatt tartja tisztességtelenségnek, hanem azért, mert az nem felel meg a Kúria Gfv.VI.30.448/2021/7. számú ítéletének 39. pontjában foglalt elvi tartalomnak. A felszámított kezelési költség a ténylegesség, arányosság és a jóhiszeműség elvének nem felel meg. Amiatt, hogy a kezelési költséget százalékos mértékben kell megfizetni, az alperes valójában kétszeresen jut árfolyamnyereséghez, az árfolyamváltozással arányosan magának a kezelési költségnek a számított összege is megnövekszik. Utalt a Fővárosi Ítéltábla 13.Gf.40.119/2022/4. számú végzésének 46. pontjára.
- [33] A másodfokú bíróság teljes terjedelmében bírálta felül az elsőfokú ítéletet, mert annak a Pp. 358. § (5) bekezdésére figyelemmel nem volt fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett része.
- [34] A fellebbezést a kereset jogalapja tekintetében a másodfokú bíróság elbírálnak tartotta, azt alaposnak találta, ezért a Pp. 341. § (4) bekezdése szerinti közbenső ítéletet hozott.
- [35] A felperes keresetében és fellebbezésében is lényegében két körülményre alapította az alperesi jogelőddel kötött CHF alapú deviza elszámolású kölcsönszerződés érvénytelenségét. Egyrészt az árfolyamkockázatról való tájékoztatás nem megfelelő voltát és ennek következtében az árfolyamváltozásból eredő kockázat teljes egészében a fogyasztóra történő telepítésének tisztességtelenségét állította azzal, hogy ez a szerződés fő tárgyát érinti, ilyen módon a szerződés teljes érvénytelenségét eredményezi. Másrészt hivatkozott arra, hogy a kezelési költség devizában történő nyilvántartása következtében a pénzügyi intézmény tisztességtelentül további árfolyamnyereségre tesz szert.

- [36] Az árfolyamkockázatról való tájékoztatás megfelelőségét illetően a másodfokú bíróság álláspontja eltért az elsőfokú bíróság álláspontjától. A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozatában bemutatta és összegezte a megfelelő tájékoztatással kapcsolatos követelmények és elvárások alakulását az EUB ítéleteiben – egyebek mellett a felperes által is hivatkozott C-51/17. számú ítéletben - foglaltakra, valamint a Kúria 6/2013. és 4/2014. számú PJE határozataiban foglaltakra figyelemmel. Bár a Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozat nem az alperes jogelődje által alkalmazott árfolyamkockázati tájékoztatás kapcsán született, de a kifejtett szempontok általános érvennyel figyelembe vehetőek. A Kúria kimondta azt is, hogy bármely korábbi határozatának ezzel ellentétes jogértelmezése kötelezőként a továbbiakban ezután már nem hivatkozható.
- [37] A másodfokú bíróság utal arra, hogy az alperes jogelődje által alkalmazott árfolyamkockázati tájékoztatással kapcsolatos megítélés és a Kúria gyakorlata is átalakult. A Kúria a Gfv.I.30.262/2020/20. számú határozatában - annak a [17] pontjából megállapíthatóan - kifejezetten a perbelivel azonos tájékoztatót vizsgált és annak eredményeképpen arra a következtetésre jutott, hogy az nem tekinthető megfelelőnek. Megállapította, hogy az okiratban rögzített tájékoztatásból a felperesek azt felismerhették, hogy a devizaalapú kölcsön felvételével árfolyamkockázatot vállalnak, az árfolyamkockázat teljes mértékben őket terheli, azt azonban nem, hogy az árfolyamváltozás jelentős lehet, nincsen felső határa és ez gazdaságilag nehezen viselhetővé válik számukra. Erre vonatkozó felhívást, figyelmeztetést az okirat nem tartalmaz, a tájékoztatást tartalmazó okirat szövege alapján a felperesek nem tudták felmérni az árfolyamkockázat gazdasági következményeit. A Kúria ezzel összefüggésben utalt a C-227/18. számú előzetes döntéshozatali ügyben született határozatra, és az ítélet indokolásának [18] pontjában kifejtette azt is, hogy a tájékoztatási kötelezettség ugyan nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára és mértékére, de arra igen, hogy a tájékoztatásból a felperesek felismerhessék, hogy a kölcsön visszafizetése rendkívül terheessé válhat számukra.
- [38] A Kúria Polgári Jogegységi Panasz Tanácsának a felperes által hivatkozott Jpe.II.60.021/2021. számú határozata kifejezetten a Kúriának a Gfv.I.30.262/2020/20. számú határozatával kapcsolatban született. Bár ez ügyben a jogegységi panaszeljárást a Kúria megszüntette, azonban a végzés indokolásából kitűnik, hogy erre azért került sor, mert okafogyottnak tekintette a panaszt. Utalt arra, hogy a Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozat kimondta, hogy az ott rögzített elvi tartalomhoz képest ellentétes értelmezés kötelezőként a továbbiakban már nem hivatkozható, ennek értelmében a korábbi, a megfelelőséget egyébként elfogadó Gfv.VII.30.270/2019/6. számú határozat sem. A Jpe. II.60.021/2021. számú határozatból az következik, hogy a Gfv.I.30.262/2020/20. számú, a Bírósági Határozatok Gyűjteményében is megtalálható ítélet olyan, jogkérdésben állást foglaló határozatnak minősül, ami a korlátozott precedensrendszer keretében a Pp. 346. § (5) bekezdése alapján figyelembe vehető a jelen perben eljáró bíróság számára is.
- [39] Ezzel szemben az alperes által hivatkozott Gfv.VI.30.123/2021/7. számú ügyben - amint az az ítélet indokolásának [6] pontjából megállapítható - a Kúria nem a jelen perbelivel azonos árfolyamkockázati tájékoztatást vizsgált, bár azt is az alperesi jogelőd alkalmazta. Egy adott perben mindig a konkrét szerződés kapcsán adott tájékoztatást kell vizsgálni, és azt kell megítélni, hogy az megfelelőnek minősíthető-e. Az alperes által hivatkozott ítélet emiatt a jelen per szempontjából nem minősíthető precedensnek, ahogy az alperes által a másodfokú tárgyaláson hivatkozott Gfv.VI.30.110/2022/6. számú ítélet sem, melynek [7] pontja idézi a vizsgált tájékoztatást. Megállapítható, hogy a tájékoztatás a Gfv.VI.30.123/2021/7. számú ítéletben írt tájékoztatással azonos, nem a perbelivel. A másodfokú bíróság a perbeli kockázatfeltáró nyilatkozat megítélését illetően nem kívánt jogkérdésben eltérni a Kúria Gfv.I.30.262/2020/20. számú, precedensnek

minősíthető határozatában foglaltaktól. A Pp. 346.§ (5) bekezdése értelmében a bíróságnak azt kell indokolnia, ha jogkérdésben eltért a Kúriának a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától, ilyen módon a másodfokú bíróságnak nem kellett külön indokát adnia az alperes által hivatkozott egyéb, más bíróságok által meghozott határozatoktól való eltérésnek. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy az alperes által felhívott ÁSZF 4.4. és a 8.6 pontjának figyelembevétele sem eredményez a Kúria Gfv. I.30.262/2020/20. számú határozatától eltérő megítélést. Mindezek alapján a szerződésnek az árfolyamkockázatot felperesre terhelő rendelkezései - az árfolyamkockázatról való tájékoztatás nem megfelelő volta miatt - tisztességtelenek a rPtk. 209. § (1) bekezdése alapján, ami a teljes szerződés érvénytelenségét eredményezi. Ebből következően szükségtelen a felperes által hivatkozott úgynevezett kumulatív hatás vizsgálata az árfolyamrés és az egyoldalú kamatváltoztatás figyelembevételével, erre emiatt nem tér ki a másodfokú bíróság. Megjegyzi ugyanakkor azt, hogy a szerződés érvénytelenségével kapcsolatos jogkövetkezmények levonásának a DH3 tv. szerinti forintosítás, illetve az, hogy a felperes nem kérte a DH3. tv. 12. §-ában írtak szerint a forintra átváltás mellőzését, nem képezi akadályát. A DH3. tv. a jövőre nézve rendelkezett a hatálya alá tartozó fogyasztói kölcsönszerződések, illetve a DH1. tv. szerint érvénytelen szerződési feltételekkel összefüggésben a DH2. tv. alapján teljesített elszámolás eredményeként kimutatott és még fennálló tartozás tekintetében a meg nem szűnt szerződések törvény erejénél fogva bekövetkező módosulásáról, illetve a DH2. tv. alapján kimutatott tartozás adott devizaárfolyamon forintkövetelésre való átváltásáról. A DH3 tv. a fogyasztókat terhelő árfolyamkockázatot a hatálya alá tartozó szerződések tekintetében az elszámoláshoz igazított fordulónap szerinti hatállyal a jövőre nézve szüntette meg, nem küszöbölte ki a szerződéskötés és a törvényben meghatározott fordulónap között eltelt időben jelentkező árfolyamváltozás hatását. A DH3. tv. a hatálya alá tartozó fogyasztói kölcsön-szerződések megkötésének időpontjára visszamenőleg nem rendezte az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó - esetleg - érvénytelen szerződéses kikötések joghatását, tárgyi hatálya nem érinti az adott fogyasztói kölcsönszerződések egyéb érvénytelen kikötéseiből fakadó követelések érvényesíthetőségét, és nem zárja ki - a forintra átváltás, illetve a kamatszabály alkalmazásának mellőzésére irányuló bejelentés elmaradása esetére sem - az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó kikötés érvénytelenségére alapított igény bíróság előtti érvényesítését és annak érdemi vizsgálatát (Kúria Pfv. VII. 20.974/2019/5.).

- [40] A kezelési költséget a szerződés egyedi része az 5. pontban kezelési díj, illetőleg költség szóhasználattal havi 0,11%-ban jelölte meg azzal, hogy ez a mindenkori kondíciós lista szerint változhat. Az egyedi rész tartalmazza azt is, hogy az első kamatperiódusban e költség mértéke havi 0,09%. A kezelési költségre vonatkozó, a szerződés egyedi részében található rendelkezés önmagában egyértelmű és világos, az az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára is átlátható, érthető rendelkezés. A felperes nem cáfolta azt az alperesi előadást, hogy a szerződés szerinti ügyleti kamat és a kezelési költség együttes mértéke a korabeli piaci átlaghoz képest más pénzügyintézetnél kedvezőbb volt, az átlagos mértéket nem haladta meg. Az EUB C-621/17. számú ítéletéből következően a szerződésben nem kell a pénzügyintézetnek az érintett összegek ellenében nyújtott valamennyi szolgáltatást részletezni. Önmagában tehát a szerződés egyedi részében szereplő, a kezelési költségre vonatkozó rendelkezést a másodfokú bíróság nem tartja tisztességtelennek. Oszítja azonban azt a felperesi álláspontot, hogy a kezelési költség CHF-ben való nyilvántartását és annak az árfolyamváltozáshoz kötését - a nélkül, hogy az alperes azzal arányos többletvegyenységet végezne a fogyasztó javára, illetőleg, hogy ez bármilyen ilyen jellegű költséget generálna - semmi nem indokolja. Ebből következően az adott esetben a kezelési költség devizában való kiszámlázása a fogyasztó terhére nem tekinthető tisztességesnek. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy az alperes által hivatkozott 2009. évi CLXII. tv. a szerződéskötéskor még nem volt hatályos.

A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság
57.Pf.634.960/2022/8.

- [41] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság közbenső ítéletével az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdésének alkalmazásával megváltoztatva a szerződés teljes érvénytelenségét megállapította. A jogkövetkezmények levonására irányuló kereseti kérelmet az elsőfokú bíróság az eltérő jogi álláspontja folytán nem bírálta el, ezért e tekintetben a Pp. 381. § alkalmazásával a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. Az új eljárást az elsőfokú bíróságnak a perfelvételi szaktól kell lefolytatnia. Az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak az érvénytelenség jogkövetkezményeiről kell határoznia a közbenső ítéletben szereplő szempontokra és a felek azok alapján tett nyilatkozataira figyelemmel az esetlegesen szükséges és indítványozott bizonyítást lefolytatva. Ezzel összefüggésben a másodfokú bíróság utal arra, hogy a kezelési költség vonatkozásában csak az tekinthető tisztességtelennek, hogy az CHF-ben került nyilvántartásra, de maga a kezelési költség kikötése és annak az egyedi részben meghatározott mértéke nem tisztességtelen.
- [42] A másodfokú bíróság a Pp. 386.§ (3) bekezdése alapján a peres felek másodfokú eljárásban felmerült költségeit csupán megállapította azzal, hogy a felek perköltségként csak ügyvédi munkadíjat számítottak fel. A felperes a fellebbezési illeték mértékét ugyan megjelölte, de azt a Pp. 81. § (1) bekezdésének megfelelően költségként nem számította fel, emiatt ez nem volt figyelembe vehető a perköltség összegének meghatározásakor. A költségek viseléséről illetve megfizetéséről a Pp. 386. § (3) bekezdése értelmében az elsőfokú bíróság dönt.

Budapest, 2022. december 8.

dr. Csepinszky Andrea s.k.
a tanács elnöke

dr. Klicsuné dr. Sólyom Lívია s.k.
előadó bíró

dr. Pávlisz Beatrix s.k.
bíró